

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Det er en almindeligt tilbagevendende begivenhed, at der mangler praktikpladser. I år mangler således 8.537 af de 36.598 unge, der afsluttede basisåret i juni 1989, en praktikplads pr. 1. september 1989. Samtidig er der kun 10.930, der har fået en praktikplads. Hovedparten af de øvrige unge er gået til anden uddannelse eller videre uddannelse. Ud over de 8.537 fra juni 1989, der ikke har fået praktikplads, er der adskillige, der har afsluttet basisuddannelsen tidligere, der stadig er uden praktikplads.

Det viser, at de forskellige forsøg på at skaffe flere praktikpladser ved hjælp af de gamle metoder ikke er tilstrækkelige. Det gælder f.eks. kampagner, hvor virksomhederne opfordres til at tage flere praktikelever. Der skal tilsyneladende anvendes mere kontante metoder.

Kvotaordninger er i den forbindelse blevet foreslået, og sådanne vil formentlig være udemærkede, hvis der er tale om frivillige foranstaltninger. Derimod kan tvungne ordninger, hvor en arbejdsplads pålægges at ansætte et antal praktikelever i forhold til antallet af faglærte, virke uheldigt for praktikeleverne. Det skyldes, at arbejdsgiverne i nogle tilfælde ikke er villige til at antage elever. I en sådan situation kan der stilles et stort spørgsmålstegn ved det uddannelsesmæssige indhold i et praktikophold.

Ved derimod at anvende gulerod/pisk-princippet ved, at alle arbejdsgivere kommer til at betale til de arbejdsgivere, der vil antage elever, ligger der en klar tilskyndelse til at antage flere elever. Det sker uden tvang, og det sker med en klar økonomisk tilskyndelse.

Det er først og fremmest virksomheder og forretninger med mange ansatte, der svigter i forbindelse med at tilbyde praktikpladser. Til gengæld er de små virksomheder og forretninger mere villige til at antage praktikelever. Da det samtidig ofte er de mindre virksomheder, der kan have svært ved økonomisk at antage flere elever, vil det være naturligt at lade de større virksomheder betale til Arbejdsgivernes Elev-

refusion, sådan at de mindre virksomheder, der er villige til at antage elever, økonomisk kan overkomme det.

Den offentlige sektor er i dag mindre villig til at antage praktikelever. Det problem kan der eventuelt rettes op på, ved at der med kommunerne aftales, at der inden for en kommunes område antages et bestemt antal elever. Med andre ord skal der ikke være tale om, at den enkelte arbejdsplads skal antage et bestemt antal, kun at kommunen som helhed forpligter sig hertil.

Det er svært at skønne over, hvor meget bidragene til Arbejdsgivernes Elevrefusion skal øges. På baggrund af tidligere erfaringer vil der formentlig være brug for op mod 1 mia. kroner, som kan bruges som tilskud til arbejdsgivere, der antager praktikelever. Forslagsstillerne går her ud fra den forudsætning, at der er 10-12.000, der står uden praktikplads. Det offentlige får også ekstraudgifter, når der skal antages flere elever. Disse merudgifter svarer slet ikke til de besparelser, som der opnås ved nedgang i bistandshjælp. Derfor vil forslaget som helhed indebære en besparelse for det offentlige.

Bemærkninger til forslagens enkelte punkter

Ad 1

Forslaget betyder, at de elever, der afslutter efg-basisåret efter lov om erhvervsfaglige grunduddannelser, og de elever, der afslutter 1. år efter lov om erhvervsuddannelser, har krav på en praktikplads senest 2 måneder efter at have afsluttet første år.

Ad 2

Forslaget indebærer, at arbejdsgivere kommer til at betale, uanset om de ansætter praktikelever eller ikke gør det. Det må være rimeligt, idet stort set alle arbejdsgivere senere hen får glæde af, at unge får en erhvervsfaglig uddannelse. Derfor er det rimeligt, at de arbejdsgivere der ikke antager praktikelever, betaler til de arbejdsgivere, som antager praktikelever. Hvor stort et beløb arbejdsgiverne skal betale til Ar-